Història

Segle XIX: liberalisme, industrialització i Sexenni (temari anterior)

Solucions · 23 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2009 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

Exercici 1.

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1.

a) Descriviu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta. (0'50 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un quadre extret d'un llibre (0'25 punts) i que tracta dels pronunciaments més rellevants del segle XIX amb expressió dels seus protagonistes militars, el grau d'aquests, el lloc on es produïren, el seu signe polític i resultats. (0'25 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui el període 1814-1874 com aquell en el que es donaren la pugna per l'establiment de l'Estat liberal, la consolidació d'aquest, amb la successió de períodes moderats i progressistes i el denominat Sexenni Revolucionari

c) Exposeu les vostres conclusions després d'analitzar la font. (0'75 punts)

L'alumnat hauria de reflexionar sobre la importància dels pronunciaments militars a l'hora de determinar canvis de govern i de signe polític (tant en la pugna liberalisme-absolutisme com la que enfrontà les diferents tendències liberals) en el període al qual es refereix el quadre.

Pregunta 2

a) Expliqueu la Constitució i l'obra de les Corts de Cadis. (1'50 punts).

El redactat de l'alumnat hauria d'explicar les característiques fonamentals de la Constitució de 1812 (entre les quals es troben el tipus de sufragi, l'assignació de poders, la declaració de drets i les relacions de l'Estat amb l'Església) (0'75 punts); i de l'obra de les Corts de Cadis (dins de la qual es troben la supressió de les senyories, de la Inquisició, dels gremis i una desamortització) (0'75 punts).

b) Expliqueu les principals diferències dels programes polítics i de les accions de govern de progressistes i moderats. (1'50 punts).

L'explicació de l'alumnat hauria d'incloure les diferències de programa (entre les quals es troben les referides al concepte de sobirania, a la relació Església-Estat, al desigual tractament dels drets dels ciutadans o a l'abast del sufragi censatari) (0'75 punts); i on distingeixi les accions de govern de moderats (entre les quals es troben accions tendents a la centralització i uniformització de l'Estat com la Llei d'Administració Local o la Llei Moyano; i la seva preocupació per l'ordre públic amb la creació de la Guàrdia Civil i el nou Codi Penal, entre d'altres) i progressistes (entre les quals es troben les reformes referides a la propietat i règim jurídic de la terra –dissolució del règim senyorial, desvinculació, dues desamortitzacions-, lleis d'importància econòmica –de Ferrocarrils- i social –llei del Treball-) (0'75 punts).

2. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

Exercici 1.

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1.

a) Descriviu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta. (0'50 punts)
Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) consistent en document públic de caràcter polític, una proclama de la Junta Provisional Revolucionària de Sevilla del 20 de setembre de 1868 (0'25 punts) on es plantegen les reivindicacions en contra de la dinastía regnant i la Constitució vigent i a favor d'unes Corts Constituents que n'elaborin una de nova mitjançant el sufragi universal (masculí) directe i la instauració de les llibertats d'impremta, ensenyament i cultes (0'25 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi el text en els dies de la Revolució de Setembre de 1868 denominada "Gloriosa", iniciada arran d'un pronunciamiento militar del dia 19 a Cadis però que s'extengué els dies següents per diverses ciutats espanyoles, entre elles Sevilla, constituint-se juntes revolucionàries com la de Sevilla. L'alumne ha de situar el text com a indicador de l'inici del període històric denominat el Sexenni Revolucionari, que s'inicií precisament amb la Revolució de Setembre.

c) Expliqueu els punts primer, segon i tercer de la proclama. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat expliqui les reivindicacions del sufragi universal (masculí), de la llibertat d'impremta i la llibertat de cultes (0'75 punts).

Pregunta 2

a) Expliqueu les causes i els resultats de la revolució de 1868. (1'50 punts).

El redactat de l'alumnat s'hauria de referir i explicar les causes econòmiques (crisi financera, crisi industrial, crisi agrícola), socials (crisi de subsistències) i polítiques (desgast del règim); a l'establiment del govern provisional, dissolució de les juntes i eleccions legislatives subsegüents que portaran a l'elaboració de la nova Constitució.

b) Digueu en quins períodes polítics es divideix el Sexenni Revolucionari (1868-1874) i expliqueu breument els conflictes principals que s'hi donaren. (1'50 punts)

L'alumnat hauria de ressenyar els diferents períodes que formen el Sexenni (govern provisional, regnat d'Amadeu I, I República), datant-los i donar una visió general dels conflictes que marcaren el període (conflictivitat agrària, urbana contra la inflació, quintes i consums; insurreccions republicanes i federalistes, guerra carlina, insurrecció cantonalista).

3. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1
a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'50)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un mapa que mostra la situació de les colònies industrials situades a la vora del riu Llobregat (0'50 punts).

b) Contextualitzeu històricament la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi la font durant la segona meitat del segle XIX, amb un increment notable de colònies a l'últim quart del mateix (0'75 punts).

c) Deduïu la localització geogràfica de les colònies industrials segons la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui com rius aprofitats per les colònies el Llobregat, el Cardener i l'Anoia. (0'75 punts).

Pregunta 2
a) Expliqueu les característiques de la indústria tèxtil catalana atenent a la seva localització, organització, capitals i mercats. (1'50 punts)

Cal que l'alumnat es refereixi a la concentració geogràfica a la costa i al costat de rius, als tipus de fàbriques, destacant la importància de les colònies fabrils (0'75 punts), a la importància de la indústria en el context català, al procés de concentració financera i progressiva constitució de societats anònimes, a l'exigu mercat interior i al mercat antillà, al proteccionisme i al cop que suposà la pèrdua de les darreres colònies americanes (0'75 punts).

4. PAU 2008 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

Exercici 1.

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1.

a) Descriviu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta. (0'50 punts)
Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets), un document de caire polític-social, en concret un escrit de peticions reproduïda per un llibre d'història (0'25 punts) on els obrers catalans fan una sèrie de demandes relacionades amb les seves condicions socials i de treball al General Espartero el 1855 (0'25 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)
Cal que l'alumnat situï el text dins del Bienni Progressista (1854-1856), que va significar un curt període de permissibilitat envers l'associacionisme obrer i al mateix temps va veure l'eclosió d'una sèrie de conflictes laborals a Barcelona, que van desembocar en la vaga general de Barcelona del mateix any. (0'75 punts)

c) Digueu quines reivindicacions estan contingudes de la font. (0'75 punts)
Cal que l'alumnat resseny les peticions de reducció de jornada laboral a 10 hores, d'inspecció dels locals de les fàbriques per tal de verificar si compleixen condicions higièniques suficients, de creació d'escoles industrials, de guarderies a les fàbriques i de prohibició del treball dels infants menors de 10 anys.

Pregunta 2

a) Expliqueu el desenvolupament de la indústria tèxtil a Catalunya fins al 1875 (1'50 punts)
El redactat de l'alumnat hauria de destacar la indústria tèxtil majoritària, la cotonera, explicar els seus antecedents, la introducció de la màquina de vapor, les causes i forma de la mecanització de la filatura, la dependència energètica, la localització a la vora dels ports, el procés de mecanització del tissatge, i el sorgiment, expansió i característiques de les colònies industrials. Igualment s'hauria de fer alguna menció a la indústria llanera.

b) Expliqueu les condicions de vida del proletariat i les primeres formes del moviment obrer a Catalunya i Espanya fins al 1875 (1'50 punts).
El redactat de l'alumnat hauria en primer lloc d'explicar les condicions de vida del proletariat dintre dels establiments fabrils, atenent a la durada de les jornades laborals (12-14 hores), a les condicions dels establiments fabrils, al règim de disciplina laboral, als baixos salaris, a les condicions del treball infantil i femení, a les inferiors retribucions d'aquests respecte dels homes, a la manca d'assegurances d'accident, mort o malaltia; i a les condicions de vida en allò relacionat amb l'alimentació i habitatge (0'75 punts); segonament, hauria d'explicar les primers manifestacions del moviment obrer en la forma de ludisme, el naixement dels primers sindicats i societats de protecció mútua a Barcelona en el període 1840-1843 i les seves lluites, l'etapa d'expansió i repressió durant el Bienni Progressista, l'influència del democratisme i el republicanisme i el socialisme utòpic sobre el moviment obrer, la nova etapa expansiva iniciada el 1868, l'orientació republicanista federal, l'arribada de l'AIT a Espanya i l'actuació bakuninista durant la I República.

5. PAU 2008 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta. (0'50 punts)
Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània de l'època), un text públic de tipus polític o jurídico-polític, una Constitució, la de 1837 (0'25 punts), els articles que apareixen son els referits a la llibertat d'impremta, la relació amb l'Església catòlica, la potestat legislativa, la divisió del parlament en dues cambres i a la milícia nacional (0'25 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)
Cal que l'alumnat contextualitzi la font en el primer període en què els progressistes estigueren al poder, a partir de 1835, sent aprovada després d'un any de discussions el 1837.

c) Analitzeu els articles 2, 11 i 77 i expliqueu a què fan referència. (0'75 punts)
Cal que l'alumnat expliqui que l'article 2 institueix la llibertat d'impremta, sense censura, així com que la qualificació dels delictes d'impremta l'hauran de fer jurats. Que l'article 11 obliga l'Estat a mantenint el culte i clergat catòlics, expressant alhora que aquesta és la religió dels espanyols. I que l'article 77 institueix la Milícia Nacional, alhora que en restringeix la utilització que en pugui fer el rei sense permís de les Corts a l'àmbit d'una sola província.

Pregunta 2

a) Expliqueu tres de les diferències polítiques entre progressistes i moderats. (1'50 punts)
El redactat de l'alumnat podrà utilitzar tres d'aquelles referides al concepte de sobirania, al poder del rei, a la relació Església-Estat, al tractament constitucional i efectiu dels drets dels ciutadans, a l'abast del sufragi censatari, o al major o menor interès en l'impuls de mesures desamortitzadres, entre d'altres.

b) Digueu quins foren els dos períodes de govern en els quals els progressistes impulsaren les seves principals reformes polítiques, econòmiques i socials i expliqueu-les. (1'50 punts)
El redactat de l'alumnat hauria de fer referència als anys 1835-1837 i als del Bienni Progressista (1854-1856); hauria igualment d'explicar la Constitució de 1837, les reformes progressistes referides a la propietat i al règim jurídic de la propietat de la terra (desamortització de béns religiosos de 1836, dissolució del règim senyorial de 1836, de desvinculació de 1836, desamortització general de 1855) i la Llei General de Ferrocarrils de 1855, entre d'altres, com la llei de Bancs, la d'arrendaments agraris i la de llibertat de preus de 1836.

6. PAU 2007 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1: Constitució de 1812

A l'exercici 1 es proposa la verificació de l'objectiu terminals 6, que es correspon amb l'apartat 2.1. dels continguts de fets i conceptes, i amb el bloc 1 del document de concreció del currículum per a les PAU.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la manera següent:

1) Expliqueu què és una Constitució i situeu la de 1812 en el seu context històric. [1 punt]

L'alumnat ha de definir que en el sistema polític liberal la Constitució és la norma fonamental que estableix l'ordenament jurídic vigent i situar la de 1812 en el seu context, a la guerra del Francès, com a resultat de la tasca de les Corts de Cadis.

2) Expliqueu la definició de sobirania, els drets i deures dels espanyols, el tractament de la qüestió religiosa i de la divisió de poders que establia la Constitució de 1812. [1,5 punts]

L'alumnat ha d'explicar que vol dir sobirania (poder sense dependències) i explicar la diferència entre la sobirania reial de l'Antic Règim, on la font del poder era el monarca, i la sobirania nacional de l'Estat liberal, on el poder és del conjunt de ciutadans, sense distinció de privilegis. Quant els drets ha de referir-se a la llibertat civil, la propietat, i la igualtat davant la llei i dels deures ha de citar l'obligació a contribuir a les despeses de l'Estat en funció dels ingressos, sense el privilegi d'exempció. També ha de destacar que no s'establia la llibertat de cultes, sinó que mantenia la confessionalitat catòlica d'Espanya. Finalment, ha de dir que s'estableix la divisió de poders formulada per Montesquieu (legislatiu, executiu i judicial), tot i especificar que el monarca intervenia en el poder legislatiu i que calien uns requisits econòmics per a poder ser diputat.

3) Expliqueu breument les etapes i els principals esdeveniments del procés d'establiment del liberalisme a Espanya entre els anys 1808 i 1868. [2,5 punts]

L'alumnat ha d'explicar les principals etapes del període: Guerra del Francès i constitució de Cadis, retorn de Ferran VII i restauració de l'absolutisme, parèntesi del Trienni Liberal, Regència i primera legislació liberal, carlisme, Dècada moderada, Bienni Progressista i Revolució de 1868. Es valorarà positivament que l'alumnat comenti la instauració de l'Estat liberal i les seves característiques fonamentals (divisió de poders, igualtat jurídica dels ciutadans, sufragi censatari, unitarisme i centralització de l'Estat...); la lluita entre liberals i carlistes (especialment la primera guerra carlista 1833-1840/41); la divisió dels liberals en diverses tendències polítiques, especialment moderats i progressistes; la utilització del *pronunciamiento* com a mecanisme d'alternança de govern (1840, 1855 i 1868) i la importància dels militars en la política del període (Espartero, Narvaez, O'Donnell, Serrano, Prim...). No és imprescindible que l'alumnat citi tots els esdeveniments anotats a la pauta per a respondre correctament la pregunta, però es valorarà positivament que la exposició sigui clara i ordenada.

7. PAU 2007 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2. Gràfic: Evolució de preus i salaris de la industria cotonera a Barcelona entre 1849 i 1862.

A l'exercici es proposa la verificació d'una part de l'objectiu terminal 8 que es correspon amb el bloc de continguts conceptuals 2.3. i amb els de continguts procedimentals 1.1., 2.1., 3.1., 4.1. i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 2 (*La revolució industrial i les seves conseqüències. El moviment obrer, 1834-1875*) del document de concreció curricular.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) Descriviu la informació que proporciona el gràfic i situeu-la en el seu context històric. Definiu el concepte *índex 100*. [1 punt]

L'alumnat ha de descriure breument la informació que descriu el gràfic; situar-lo en el context històric de la industrialització catalana i de la implantació a Espanya de l'estat liberal i definir el concepte Índex 100, entès com el valor de referència que permet establir amb facilitat comparacions estadístiques d'una sèrie.

2) Expliqueu les condicions laborals dels treballadors de la indústria al segle XIX. [1,5 punts]

L'alumnat ha d'exposar les precàries condicions de treball a la indústria del segle XIX: jornada laboral, migradesa dels salaris, manca de seguretat i d'higiene en els llocs de treball, entre d'altres. També haurà de mencionar l'explotació del treball infantil i femení, així com la inexistència d'una legislació laboral que protegís els treballadors, a Espanya, durant la major part del segle XIX.

3) Expliqueu, a grans trets, la formació, l'evolució i les principals tendències ideològiques del moviment obrer català des de començaments del segle XIX fins al 1874. [2,5 punts]

L'alumnat ha d'explicar els orígens i l'evolució del moviment obrer a Catalunya al llarg del segle XIX. Haurà de distingir les primeres formes de protesta (ludisme) i d'associacionisme obrer (primeres societats de resistència que s'organitzaven localment i vinculades a un ofici) i exposar la seva precarietat per l'existència d'un marc legal molt restrictiu i, gairebé sempre repressiu (que prohibia la sindicació dels obrers i el dret de vaga). També haurà d'explicar la transcendència que va tenir el període històric del Sexenni Democràtic en l'organització del moviment obrer espanyol i la seva incardinació en el context internacional amb la constitució de la Federació Regional Espanyola de l'Associació Internacional de Treballadors (FRE de l'AIT). Finalment, caldrà esmentar l'aparició de dues tendències divergents vertebrades entorn de l'anarquisme bakuninià i el marxisme, així com l'escissió del moviment obrer espanyol. El corrector valorarà molt positivament el fet que l'alumnat faci referències a l'obrerisme de tot l'Estat espanyol i, de manera particular, la correcta localització geogràfica del moviment obrer a Espanya i la implantació territorial de cada una de les dues grans tendències ideològiques de l'obrerisme espanyol, anarquistes i marxistes, així com la identificació de les seves principals organitzacions i algun dels seus dirigents.

8. PAU 2007 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2: Els espanyols amb dret al vot amb sufragi censatari i amb sufragi universal masculí

A l'exercici 2 es proposa la verificació de l'objectiu terminal 6, que es correspon amb l'apartat 2.1 dels continguts de fets i conceptes, i amb el bloc 1 del document de concreció del currículum per a les PAU.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la manera següent:

1) Descriviu les dades i situeu-les en el seu context històric. [1 punt]

L'alumnat ha de descriure les dades i destacar que hi ha grans oscil·lacions en el nombre de votants i remarcar el canvi que es produeix el 1868. També ha de situar les dades en el seu context, establiment de liberalisme, predomini del liberalisme moderat amb Isabel II, revolució de 1868 i Sexenni Democràtic.

2) Definiu els dos tipus de sufragi que es van donar a l'Espanya del segle XIX; expliqueu les raons de les oscil·lacions en el nombre de votants entre 1839 i 1865. [1,5 punts]

L'alumnat ha de definir sufragi censatari que limitava el nombre d'electors per raons de sexe, només podien votar els homes majors d'edat i de riquesa, establerta per les contribucions que pagaven. En canvi, el sufragi universal masculí atorgava el dret de vot a tots els homes majors d'edat. Quant a les oscil·lacions en el nombre de votants entre 1839 i 1865, l'alumnat ha d'explicar que el nombre d'electors variava segons governessin els moderats o els progressistes.

3) Expliqueu les etapes i els esdeveniments polítics més importants del període anomenat Sexenni Democràtic (1868-1874). [2,5 punts]

L'alumnat ha d'explicar les principals etapes del període del Sexenni Democràtic: Pronunciament militar, juntisme, Govern Provisional, Constitució de 1869, Regència, Monarquia d'Amadeu I, Primera República, Cop d'Estat de Pavía, Govern Serrano i, finalment, cop d'estat del general Martínez Campos, amb la Restauració de la monarquia. També haurà d'esmentar alguns dels esdeveniments més importants del període: aixecaments federals, tercera guerra carlina, aixecament cantonalista, la guerra dels deu anys a Cuba. No és imprescindible que l'alumnat citi tots els esdeveniments anotats a la pauta per respondre correctament la pregunta.

9. PAU 2006 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Exercici 1. Text de la Constitució de 1869

A l'exercici 4 es proposa la verificació d'una part de l'objectiu terminal 6 que es correspon amb el bloc de continguts conceptuals 2.1. i amb els de continguts procedimentals 1.1., 1.4., 2.1., 3.1., 4.1., 4.2., i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 1 (*De l'Antic Règim a l'Estat liberal, 1808-1874*) del document de concreció curricular.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1)1 punt
L'alumnat ha d'identificar les idees principals del text: assemblea constituent elegida per sufragi universal masculí, sobirania nacional, separació de poders, Monarquia constitucional, ampli reconeixement de drets individuals, estat confessional catòlic, però amb el reconeixement de l'exercici públic i privat de qualsevol religió. A la segona part, l'alumnat ha de situar el text als anys del Sexenni democràtic, durant el Govern Provisional de Serrano i Prim.

2)1,5 punts
L'alumnat haurà d'explicar que l'article 21 de la Constitució es referia a la qüestió religiosa, un dels aspectes que més va condicionar la vida política de l'Espanya del segle XIX: l'Estat mantenia el seu caràcter confessional i la religió catòlica gaudia de l'aixopluc econòmic del poder polític. Això no obstant, la Constitució de 1869 establia per primera vegada a Espanya una completa llibertat religiosa (bé que amb una redacció innecessàriament complexa), tant per als espanyols com per als estrangers residents a Espanya. Aquest fet va motivar les queixes de molts sectors catòlics, que no volien la llibertat de cultes, i de molts lliurepensadors que defensaven el caràcter aconfessional de l'Estat. Quant a l'article 32, l'alumnat haurà d'identificar clarament el concepte de sobirania nacional (derivació de la teorització de l'il·lustrat suís J.J. Rousseau) com una reivindicació pròpia dels progressistes i demòcrates, enfrontada al concepte de sobirania compartida Rei-Nació que defensaven els conservadors. El corrector valorarà molt positivament el fet que l'alumnat faci referències a altres constitucions espanyoles, anteriors o posteriors a la de 1869, en relació als dos articles esmentats, com ara que en la Constitució de 1812 la pràctica del catolicisme era una obligació per als espanyols i com, a poc a poc, es va anar obrint pas en el constitucionalisme espanyol la idea de la tolerància religiosa fins arribar a la separació Església-Estat fixada en la constitució republicana de 1931.

3)2,5 punts
L'alumnat ha d'explicar els fets polítics i socials més destacats produïts a Espanya entre 1868 i 1874: revolució de setembre de 1868, moviment juntista, Constitució de 1869 (només esmentada atès que s'ha explicat en les dues qüestions precedents), parlamentarisme monàrquic, aixecaments federals, organització del moviment obrer, tercera guerra carlista, revolta cantonalista, primera guerra d'independència cubana, Cop d'estat de Pavia... El corrector valorarà positivament el fet que l'alumnat situï correctament, en ordre cronològic, les principals etapes del període del Sexenni Democràtic: Pronunciament militar, juntisme, Govern Provisional, Constitució de 1869, Regència, Monarquia d'Amadeu I, Primera República, Cop d'Estat de Pavía, Dictadura de Serrano i, finalment, cop d'estat del general Martínez Campos, així com el fet que identifiqui alguns dels protagonistes del període

(Serrano, Prim, Sagasta, Pi i Margall, Castelar, etc). De tota manera, el corrector haurà de tenir molt en compte que totes aquestes qüestions estan recollides en un únic objectiu terminal en el primer nivell de concreció, per la qual cosa l'exposició de l'alumnat tindrà, segurament, un caràcter molt generalista.

10. PAU 2006 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1. Manifest de l'Aliança de la Democràcia Socialista

A l'exercici es proposa la verificació de l'objectiu terminal 8, que es correspon amb el bloc de continguts conceptuals 2.3 i amb els apartats procedimentals b i d.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt
L'alumnat ha d'identificar les idees principals del text; relacionar-les amb la ideologia anarquista, i situar-les en el context del Sexenni Democràtic (1868-1874), etapa en què es va constituir i va poder actuar legalment la Federació Regional Espanyola de l'AIT.

2) 1,5 punts
L'alumnat ha d'explicar les característiques generals de les ideologies anarquista i marxista, les seves principals similituds i diferències i la seva desigual implantació territorial. També s'ha de referir al triomf de les tesis apolítiques a la Federació Regional Espanyola després del Congrés Obrer de Barcelona de 1870. Es valoraran positivament les concrecions sobre l'AIT, la seva Federació Regional Espanyola, i els seus dirigents .

3) 2,5 punts
L'alumnat ha de descriure les condicions de vida de la naixent classe obrera al segle XIX; els orígens del moviment obrer (ludisme i societats de resistència); les diverses ideologies socialistes (utòpics, marxistes i anarquistes), i el moviment obrer durant el Sexenni democràtic, amb una atenció preferent a la Federació Regional Espanyola de l'AIT. Es valorarà positivament la relació entre l'evolució del moviment obrer i les diverses etapes polítiques (legalització en els períodes progressistes, clandestinitat en els moderats).

11. PAU 2006 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2. Taules estadístiques: la societat espanyola segons el cens de 1860 i Taxes de natalitat i mortalitat a Espanya.

A l'exercici 2 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 8, i 31 que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 2.1, 2.3 i amb els de continguts procedimentals 1.1, 1.4, 2.1, 3.1, 4.1, 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 2 (La revolució industrial i les seves conseqüències. El moviment obrer (1834-1875) del document de concreció del currículum.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la següent manera:

1)1 punt

L'alumnat ha de descriure la informació que proporcionen les taules estadístiques. Es valorarà que resumeixi la distribució de les ocupacions i oficis al segle XIX i expliqui els alts percentatges que encara hi havia tant en la taxa de natalitat com en la de mortalitat. També haurà de situar les taules en el seu context històric, observant que les dates van des de 1857 a 1870 (Alternança de governs entre el partit Moderat i la Unión Liberal (1856-1868) i els dos primers anys del Sexenni Revolucionari).

2)1,5 punts

L'alumnat haurà d'explicar el desenvolupament de la demografia a Espanya i Catalunya explicant els canvis en les taxes de natalitat i mortalitat, esmentant les principals epidèmies que hi va haver en el XIX, per exemple el còlera i la febre groga, i incidint en els alts nivells de mortalitat infantil. També haurà d'explicar la distribució de la població senyalant els desequilibris territorials que la industrialització va comportar en el fenomen migratori i l'augment de la població urbana sobretot de ciutats com Madrid, Barcelona, Sevilla o València. Es valorarà que l'alumnat parli també de la distribució de la població activa per sectors econòmics.

3)2,5 punts

L'alumnat haurà d'esmentar les transformacions que els grups socials van patir a Espanya i a la Catalunya en el segle XIX, fins al 1875, amb la desaparició de l'antiga organització estamental pròpia de l'Antic Règim. També hauran d'explicar el paper de la noblesa i el clergat en el XIX i l'ascens de la burgesia. L'alumnat haurà de destacar les diferències socials i econòmiques que caracteritzaven a la heterogènia burgesia del segle XIX. Quant a les classes populars haurà de comentar l'aparició i l'ascens del proletariat industrial a Catalunya. Pel que fa a la pagesia també haurà de destacar la manca d'homogeneïtat d'aquest col·lectiu, i distingir entre propietaris, masovers, parcers i jornalers.

12. PAU 2005 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2. Els obrers de la ciutat de Barcelona (1856)

A l'exercici es proposa la verificació de l'objectiu terminal 8, que es correspon amb el bloc de continguts conceptuals 2.3 i amb els apartats procedimentals b i d.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1,5 punts

A la primera pregunta, l'alumnat ha de descriure la gran importància numèrica que ja aleshores tenia la classe obrera de la ciutat de Barcelona, el gran contingent de dones treballadores i la important presència de treball infantil (0,75 punts). També ha d'explicar les diferències en la qualificació laboral d'homes (majoritaris en la categoria d'oficials) i de dones (majoritàries en la categoria de peons). Finalment, ha de situar les dades en el context dels avanços en la Revolució Industrial que aleshores es produïa a Catalunya (0,75 punts).

2) 1,5 punts

A la segona pregunta, l'alumnat ha de descriure les condicions de treball i de vida de la classe treballadora: llargues jornades laborals, sous baixos, precarietat, manca de previsió social, insalubritat, habitatge, alimentació, etc. (0,75 punts). Ha d'explicar també la problemàtica específica de les dones treballadores: salaris i condicions laborals inferiors, comptabilitzar el treball i les tasques domèstiques, inferioritat legal, etc. (0,75 punts). L'examinador valorarà positivament les referències a les diferents condicions de treball als vapors i les colònies industrials.

3) 2 punts.

A la tercera pregunta, l'alumnat ha de descriure les condicions de vida de la naixent classe obrera al segle XIX (0,25 punts); els orígens del moviment obrer (ludisme i associacionisme) (0,5 punts); les diverses ideologies socialistes: utòpics, marxistes i anarquistes (0,5 punts); i el moviment obrer durant el Sexenni democràtic, amb una atenció preferent a la Federació Regional Espanyola de l'AIT (0,75 punts). Es valorarà positivament la relació entre l'evolució del moviment obrer i les diverses etapes polítiques: legalització en els períodes progressistes, clandestinitat en els moderats.

13. PAU 2005 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2. Evolució de la producció agrària i de la població espanyola entre 1800 i 1890

A l'exercici es proposa la verificació de l'objectiu terminal 8, que es correspon amb el bloc de continguts conceptuals 2.3 i amb els apartats procedimentals b i d.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1,5 punts
L'alumnat ha de descriure la informació de la taula estadística (0,5 punts) i situar-la en el context dels canvis econòmics i socials esdevinguts a Espanya al segle XIX, caracteritzats per una industrialització desigual i insuficient (0,5 punts). L'alumnat ha de demostrar al llarg de l'exposició el coneixement del significat de l'indicador "índex 100" (0,5 punts).

2) 1,5 punts
L'alumnat ha d'explicar els principals canvis esdevinguts a l'estructura de propietat de la terra i al seu règim jurídic, amb una especial atenció a les desamortitzacions i a les seves conseqüències econòmiques i socials (0,5 punts). Haurà de referir-se a la continuïtat dels conreus tradicionals, en algunes zones, i dels problemes derivats del latifundisme i del minifundisme, tot i aportant concrecions territorials (0,5 punts). Haurà de referir-se a la manca d'innovacions tècniques, cosa que va suposar el manteniment d'una productivitat escassa (0,5 punts). Es valoraran positivament les concrecions sobre conreus i zones de caràcter més competitiu, amb producció destinada a l'exportació, i sobre la crisi agrària de la fi del segle.

3) 2 punts
L'alumnat ha de caracteritzar, de manera global, la industrialització espanyola del segle XIX com un procés no reeixit, tot i explicar la seva realització més àmplia a Catalunya (0,5 punts). Haurà de referir-se a la indústria catalana i especialment a la indústria tèxtil i a les colònies industrials (0,5 punts). L'alumnat ha d'especificar les zones on es desenvoluparan els sectors miner i siderúrgic i explicar que va implicar la construcció de la xarxa ferroviària (0,5 punts). Finalment, haurà de descriure els canvis, però també de les continuïtats, en la demografia i en la societat espanyola (0,5 punts).

14. PAU 2004 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Exercici 1: Text de la Primera proclama de l'Exèrcit de Cadis (1820).

A l'exercici es proposa la verificació d'una part de l'objectiu terminal 6 que es correspon amb el bloc de continguts conceptuals 2.1. i amb els de continguts procedimentals 1.1., 1.4., 2.1., 3.1., 4.1., 4.2. i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 1 (*De l'Antic Règim a l'Estat liberal, 1808-1874*) del document de concreció curricular.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1)1 punt
L'alumnat ha de resumir la informació que proporciona el text: un pronunciament militar a favor de la Constitució de 1812, el respecte per la Monarquia i la persona de Ferran VII, el manteniment de la religió i de la propietat privada. Tot plegat en un to conciliador i prudent i amb un marcat to preregeneracionista [0,50 punts]. En la segona part de la pregunta, l'alumnat ha de situar el document en el context de la Monarquia absolutista de Ferran VII i l'inici del Trienni Liberal [0,50 punts]. El corrector valorarà molt positivament el fet que l'alumnat faci alguna referencia a la Guerra del Francès que s'esmenta de manera implícita en el text.

2)1,5 punts
A la segona pregunta l'alumnat ha de definir què era un pronunciament militar [0,50 punts] i tot seguit ha de resumir les característiques bàsiques de la Constitució de 1812: sobirania nacional, divisió de poders, monarquia constitucional, principals drets reconeguts, oficialitat de la religió catòlica [0,50 punts]. A la tercera part de la pregunta l'alumnat ha d'apuntar els aspectes bàsics del període històric del Trienni Liberal: l'entrada en vigor de la Constitució de 1812 i la reposició de la legislació de les Corts de Cadis, l'actitud obstruccionista del monarca, l'aixecament de les partides reialistes i la regència d'Urgell, la intervenció de la Santa Aliança (Els cent mil fills de Sant Lluís) i, finalment, la repressió absolutista [0,50 punts]. El corrector valorarà positivament el fet que l'alumnat identifiqui altres pronunciaments militars anteriors o posteriors al de Riego.

3)2,5 punts
A la tercera pregunta l'alumnat ha d'explicar els fets polítics més destacats produïts a Espanya entre 1808 i 1868. El corrector tindrà en compte posivitament el fet que l'alumnat situï correctament la cronologia bàsica de les principals etapes del període (Guerra del Francès i constitució de Cadis, retorn de Ferran VII i restauració de l'absolutisme, parèntesi del Trienni Liberal, Regència i primera legislació liberal, carlisme, Dècada moderada, Bienni Progressista i Sexenni) [1 punt]. El corrector també valorarà el fet que l'alumnat comenti la instauració de l'Estat liberal i les seves característiques fonamentals (divisió de poders, igualtat jurídica dels ciutadans, sufragi censatari, unitarisme i centralització de

l'Estat...) [1 punt], així com la lluita contra l'absolutisme (carlisme) i la divisió dels liberals en diversos agrupaments [0,50 punts]. En qualsevol cas, segurament l'alumnat posarà èmfasi en aquells aspectes que més ha treballat a classe, de manera que el corrector haurà de valorar de quina manera exposa i justifica els aspectes que destaca i no fixar-se tant en les coses que es deixa (cal tenir en compte que totes aquestes qüestions estan recollides en un únic objectiu terminal en el primer nivell de concreció).

15. PAU 2004 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1. Text: Manifest del Poder Executiu de la República a la Nació.

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part de l'objectiu terminal 6 que es correspon amb el bloc de continguts conceptuals 2.1. i amb els de continguts procedimentals 1.1., 1.4., 2.1., 3.1., 4.1., 4.2., i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 1 (*De l'Antic Règim a l'Estat liberal, 1808-1874*) del document de concreció curricular.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) punt
L'alumnat ha d'identificar les idees principals del text: segons els autors del manifest l'estat d'anarquia en què es vivia a Espanya, l'aixecament carlí i la revolta cantonalista, feien inevitable el cop d'estat. El Poder Executiu de la República té com a objectiu la pacificació del país i el retorn, quan això sigui possible, i després d'un període de dictadura, a la Constitució de 1869 [0,50 punts]. A la segona part de la pregunta l'alumnat ha de situar el text en els anys del Sexenni Democràtic i, de manera particular, en el període immediatament posterior al cop d'estat de Pavía, la República unitària i dictatorial del general Serrano [0,50 punts].

2) 1,5 punts
A la primera part de la pregunta l'alumnat haurà de resumir els aspectes fonamentals de la Constitució de 1869: Monarquia constitucional, sobirania nacional, sufragi universal masculí, ampli reconeixement de drets, separació de poders, llibertat religiosa [1 punt]. A la segona part de la pregunta l'alumnat ha d'identificar breument les figures del general Serrano (militar prestigiós, antic dirigent de la Unió Liberal, un dels caps de la revolució de setembre de 1868, cap del Govern Provisional i regent) [0,25 punts] i de Sagasta, antic polític progressista i futur cap del Partit Liberal o Fusionista durant la Restauració [0,25 punts].

3) 2,5 punts
A la tercera pregunta l'alumnat ha d'explicar els fets polítics i socials més destacats produïts a Espanya entre 1868 i 1874. El corrector tindrà en compte positivament el fet que l'alumnat situï correctament, en ordre cronològic, les principals etapes del període del Sexenni Democràtic: Pronunciament militar, juntisme, Govern Provisional, Constitució de 1869, Regencia, Monarquia d'Amadeu I, Primera República, Cop d'Estat de Pavía, Govern Serrano i, finalment, cop d'estat del general Martínez Campos [1,5 punts]. L'alumnat també haurà d'esmentar algunes de les convulsions del període: aixecaments federals, organització del moviment obrer, tercera guerra carlina, aixecament cantonalista, primera guerra d'independència cubana [1 punt]. De tota manera, el corrector haurà de tenir molt en compte que totes aquestes qüestions estan recollides en un únic objectiu terminal en el primer nivell de concreció, per la qual cosa l'exposició de l'alumnat tindrà, segurament, un caràcter molt generalista.

16. PAU 2004 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2. Dades estadístiques: Màquines actives a la indústria cotonera catalana, del 1835 al 1861.

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part de l'objectiu terminal 8 que es correspon amb el bloc de continguts conceptuals 2.3. i amb els de continguts procedimentals 1.1., 2.1., 3.1., 4.1. i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 2 (*La revolució industrial i les seves conseqüències. El moviment obrer, 1834-1875*) del document de concreció curricular.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1)1 punt
L'alumnat ha de resumir la informació que proporciona el quadre estadístic, tot remarcant el progressiu increment de la maquinària mecànica i la davallada de la de tipus manual [0,50 punts]. A la segona part de la pregunta, l'alumnat ha de situar les dades estadístiques en el context de la industrialització catalana, període que correspon, des d'un punt de vista polític, a la implantació de l'Estat liberal a Espanya [0,50 punts].

2)1,5 punts
A la primera part de la pregunta l'alumnat ha d'explicar en poques paraules en què consistien les operacions de la filatura i el tissatge [0,50 punts]. A la segona part de la pregunta ha de comentar què eren les colònies industrials (font d'energia que emprava, localització geogràfica i equipaments) [0,50 punts] i què eren els vapors (fabriques que empraven l'energia del vapor i que, normalment, s'ubicaven a les ciutats [0,50 punts]. El corrector valorarà molt positivament el fet que l'alumnat esmenti els condicionants i les conseqüències socials d'ambdues formes de producció industrial.

3)2,5 punts
L'alumnat haurà d'exposar els factors que van afavorir el procés d'industrialització (iniciativa empresarial, acumulació prèvia de capital, abundant mà d'obra, mecanització, proteccionisme...) [0,75 punts]. També haurà d'exposar la importància de la indústria tèxtil en el procés d'industrialització de Catalunya sobretot a partir de l'ús del cotó [0,50 punts] i la millora de la producció amb la introducció de noves tecnologies (selfactines) i noves formes de producció (vapors i colònies industrials) [0,50 punts]. El corrector valorarà positivament que l'alumnat situï correctament la localització de la indústria en la geografia catalana. També haurà de fer esment de les dificultats de bastir una gran indústria metal·lúrgica degut a la manca de matèries primeres (carbó i ferro). El corrector valorarà positivament que l'alumnat esmenti breument l'existència d'altres sectors industrials (química, tapera, etc.) [0,75 punts].

17. PAU 2003 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció A)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

18. PAU 2002 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Exercici 1: L'Assemblea Nacional accepta la renúncia al tron d'Amadeu I

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 1, 2 i 22 que corresponen fonamentalment amb els continguts de fets i conceptes 1.1, 1.2 i amb els blocs de continguts de procediments 1.1, 1.3, 1.4, 3.1, 3.3, 4.2 i 4.4.

1) 1 punt
L'alumnat haurà de fer esment de la comprensió i respecte mostrat pel president de les Corts vers la figura del rei Amadeu de Savoia que va exercir el seu càrrec dins de la legalitat. També haurà de fer esment de l'actuació de les Corts que sempre van respectar les seves competències, establertes a la Constitució de 1869. (0,5). L'alumnat haurà de situar el text dins del Sexenni Democràtic al final del regnat d'Amadeu de Savoia (0,5).

2) 1,5 punts
L'alumnat haurà d'exposar els trets fonamentals de la Constitució de 1869: sobirania nacional, sufragi universal, monarquia com a forma de govern, reconeixent un ampli ventall de llibertats públiques (reunió, expressió, associació, llibertat religiosa, etc.), dues cambres (Congrés i Senat), etc. (0,75). També haurà de fer referència a la forma de govern monàrquic que es va adoptar a la Constitució de 1869 i a les gestions que van fer els membres del govern per trobar candidats per ocupar el tron que estava vacant després de l'expulsió d'Isabel II al setembre de 1868. (0,75).

3) 2,5 punts
L'alumnat haurà d'exposar una seqüència cronològica del Sexenni Democràtic (0,5) i fer una breu explicació dels fets més rellevants: Revolució de 1868 –La Gloriosa-, formació de Juntes Revolucionàries que van ser dissoltes pel Govern provisional format únicament per progressistes (Prim) i unionistes (Serrano), que van ser els impulsors de la Constitució monàrquica de 1869 (0,5); nomenament d'Amadeu de Savoia com rei d'Espanya el qual va regnar amb gran dificultats (oposició de l'Església, carlins, republicans i moderats; tercera guerra carlina, situació a Cuba, insurreccions federalistes, etc.) (0,5); renúncia al tron d'Amadeu de Savoia i proclamació de la I República espanyola, període que es va caracteritzar per una gran inestabilitat política i curta durada. (0,5). L'alumnat també haurà de fer esment dels principals partits polítics i al paper que van desenvolupar durant el Sexenni Democràtic: progressistes, demòcrates i unionistes (que signaren el Pacte d'Ostende i que, amb el suport dels republicans, van fer possible la revolució de 1868), l'oposició política de republicans (federals i unitaris) i al paper que van jugar a la I República i dels grups d'oposició més conservadora (carlins i moderats, partidaris de la monarquia borbònica) que van contribuir a incrementar la inestabilitat política (0,50).

La puntuació parcial de les tres qüestions és indicativa. El corrector/a valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació del llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir.

19. PAU 2002 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2: Mapa de les associacions obreres al sector tèxtil a la província de Barcelona (1843 i 1855)

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 1, 2 , 3 i 22 que corresponen fonamentalment amb els continguts de fets i conceptes 1.2 i 1.3 i amb els blocs de continguts de procediments 1.1, 1.3, 1.4, 3.1, 3.2, 3.4, 4.3 i 4.4.

1) 1 punt
L'alumnat haurà d'indicar la localització geogràfica de les associacions obreres a Catalunya i destacar el fort increment de l'associacionisme obrer. (0,5). També haurà de fer esment dels moments històrics –Regència d'Espartero (1840-1843) i Bienni Progressista (1854-1856) durant els quals l'associacionisme obrer tenia més llibertat d'acció. (0,50).

2) 1,5 punts
L'alumnat haurà d'exposar les dures condicions de vida dels obrers (alimentació deficient, habitatges insalubres, analfabetisme, baixa esperança de vida, etc) (0,50) i les característiques de la vida laboral (llargues jornades, baixos salaris, manca de seguretat i higiene, etc) (0,50). També haurà de fer esment de les condicions especials de vida i de treball de les dones (discriminació salarial, llocs de treball menys qualificats, treball domèstic i atenció als fills a més del treball a fàbrica, etc) i del treball infantil. (0,5).

3) 2,5 punts
L'alumnat haurà de fer esment del caràcter defensiu i protector que van tenir les primeres associacions obreres –federacions d'oficis- a Catalunya (Associació Mútua de Teixidors de Barcelona –1840-) fins a les de caràcter més reivindicatiu (Tres Classes del Vapor –1868-) (0,5). L'alumnat també haurà de fer esment del marc polític general que va afavorir l'evolució del moviment obrer (Regència d'Espartero, Bienni Progressista i Sexenni Democràtic) i de la dura oposició de la patronal i dels governs dels moderats. (0,5). També haurà de fer esment de la influència del socialisme utòpic i del republicanisme (0,5) i de l'arribada a Catalunya durant el Sexenni Democràtic de les idees de la AIT (fundació de la Federació Regional Espanya de l'AIT (0,5). Finalment l'alumnat haurà de fer esment de la crisi de l'AIT i de la divisió entre anarquistes –partidaris de les idees de Bakunin- i socialistes –partidaris de les idees de Marx- (0,5).

La puntuació parcial de les tres qüestions és indicativa. El corrector/a valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació del llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir.

20. PAU 2002 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

21. PAU 2002 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2: Mapa de les colònies industrials a la conca del Llobregat

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 1, 2 i 3 que corresponen fonamentalment amb els continguts de fets i conceptes 1.3 i amb els blocs de continguts de procediments 1.4, 2.1, 3.1, 3.2 i 4.4.

Les **puntuacions parcials** de cada pregunta són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat haurà d'indicar la localització geogràfica de les colònies i descriure el traçat de la xarxa ferroviària posant de relleu la relació entre aquesta xarxa i la ubicació de les colònies. (0,5). També haurà de situar aquest mapa a la segona meitat del segle XIX i explicar les raons per les quals els industrials catalans traslladen la producció tèxtil a la conca dels rius. (0,50)

2) 1,5

L'alumnat haurà de fer esment de les instal·lacions relacionades amb la producció (la fàbrica, els magatzems, les oficines, etc.) i dels equipaments (els habitatges dels obrers, la casa de l'amo, l'Església, l'escola, l'economat, etc.) (0,50). També haurà d'exposar els avantatges (gratuïtat de la font d'energia, una mà d'obra barata i constantment controlada, beneficis fiscals...) (0,5) i dels inconvenients (dependència del cabal d'aigua del riu, cost del transport i de la construcció de les instal·lacions annexes a la fàbrica...) (0,5).

3) 2,5

L'alumnat haurà d'exposar els factors que van afavorir el procés d'industrialització (iniciativa empresarial, abundant mà d'obra, mecanització, proteccionisme...) (0,75). També haurà d'exposar la importància de la indústria tèxtil en el procés d'industrialització sobre tot a partir de l'ús del cotó (0,5) i la millora de la producció amb la introducció de noves tecnologies (selfactines) i noves formes de producció (vapors i colònies industrials) (0,5). També haurà de fer esment de la indústria metal·lúrgica (Bonaplata, Maquinista, Vulcano...); de la indústria química (adobs, colorants, estampacions...); de la indústria tapera, explotació mines de carbó, etc. (0,75).

22. PAU 2001 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2: Quadres de la indústria catalana l'any 1856

A l'exercici 2 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 1, 3, 22 i 28 que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 1.3 i amb els de continguts procedimentals 1.1, 1.4, 2.1, 3.1, 4.1, 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 2 del document de concreció del currículum (*La revolució industrial i les seves conseqüències. El moviment obrer, 1834-1875)*.

Les puntuacions parcials de totes les preguntes són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat ha de descriure els quadres estadístics: la composició, per sectors, de la indústria catalana i el pes abassegador del sector tèxtil (0,25), així com la participació percentual de la indústria catalana en el conjunt de la indústria espanyola (0,25). En la segona part de la pregunta l'alumnat ha de situar les dades en el període de la primera revolució industrial (0,50).

1,5 punts
A la segona pregunta l'alumnat ha d'explicar el pes que tenien els sectors industrials moderns en el conjunt de la indústria catalana (0,50 punts) i les dues formes d'organització de la indústria tèxtil catalana: la colònia industrial (0,50) i el vapor (0,50).

2) 2,5 punts

A la tercera pregunta l'alumnat ha d'explicar els orígens, les dificultats i l'evolució del procés d'industrialització de Catalunya al llarg del segle XIX (1,25 punts), així com les condicions de treball de la classe obrera (0,50) i l'aparició d'un moviment obrer organitzat (0,75 punts). El corrector valorarà molt positivament el fet que l'alumnat esmenti l'explotació de la mà d'obra

infantil i femenina, així com les diverses fases de l'evolució del moviment obrer i les dues branques fonamentals de l'obrerisme vuitcentista.

23. PAU 2001 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

Exercici 1: Text del Congrés de la Federació de la Regió Espanyola de l'AIT (1872)

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 1, 3, 22 i 28 que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 1.3 i amb els de continguts procedimentals 1.1, 1.4, 2.1, 3.1, 4.1, 4.2, 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 2 del document de concreció del currículum (*La revolució industrial i les seves conseqüències. El moviment obrer, 1834-1875)*.

Les puntuacions parcials de totes les preguntes són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat ha de resumir les idees principals del text: el rebuig a les teories que volien recloure la dona a l'àmbit estrictament familiar i la defensa aferrissada de la incorporació de la dona al món del treball industrial (0,50 punts). En la segona part de la pregunta l'alumnat ha de situar les dades en el període de la revolució industrial i el moviment obrer durant el Sexenni (0,50). El corrector o correctora valorarà molt positivament que l'alumnat identifiqui correctament les sigles AIT.

2) 1,5 punts

A la segona pregunta l'alumnat ha de descriure les pèssimes condicions laborals dels obrers al segle XIX i haurà de fer esment explícit de l'explotació del treball infantil i femení (0,75 punts). En la segona part de la pregunta, caldrà comentar la situació d'absoluta subordinació social, política, cultural i econòmica de la dona a Espanya al llarg del segle XIX (0,75 punts). El corrector valorarà molt positivament que l'alumnat faci referències a altres àmbits coetanis (com ara els avenços del sufragisme o la incorporació de la dona a la Universitat al món anglosaxó), o bé als avenços de la condició femenina a l'Espanya del segle XX.

3) 2,5 punts

A la tercera pregunta l'alumnat ha d'exposar els orígens i l'evolució del moviment obrer a Espanya al llarg del segle XIX. Haurà de distingir les primeres formes d'associacionisme obrer i explicar la seva precarietat per l'existència d'un marc legal repressiu (1 punt). També haurà d'explicar la transcendència que va tenir el període històric del Sexenni Democràtic en l'organització del moviment obrer espanyol i la seva incardinació en un context internacional (0,50 punts), i, finalment, l'aparició de dues tendències divergents vertebrades entorn de l'anarquisme bakuninià i el marxisme, així com l'escissió del moviment obrer peninsular (1 punt). El corrector o correctora valorarà molt positivament el fet que l'alumnat esmenti la localització geogràfica del moviment obrer espanyol i la implantació territorial de cada una de les dues grans tendències de l'obrerisme peninsular, així com la identificació de les principals organitzacions i dirigents més significatius.